

TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL I

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	CANTO
CARÁCTER	B) Obligatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	CANTO								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Consultar táboa anexa
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Consultar táboa anexa
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	2
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Patricia Blanco Piñeiro				patricia.blanco@edu.xunta.es				Consultar táboa anexa	

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparello locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A disciplina ten relación directa coas disciplinas propias de interpretación no canto (canto, repertorio, concertación, escena lírica, música de cámara e coro), de maneira que os coñecementos adquiridos na mesma axudarán ao dominio do uso do corpo e ao control emocional durante a interpretación da música vocal.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	E14, E16, E110

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Adquirir coñecemento da importancia do bo uso do corpo no logro da boa execución vocal	T2, T3, T13, T15, X8, X24, E14
Adquirir conciencia da importancia do desenvolvemento tónico-postural de xeito que se traballe sobre a correcta postura corporal	T2, T3, T6, T13, T15, X8, X24, E14, E110
Coñecer a estrutura e o funcionamento do aparato locomotor e do sistema nervioso	T2, T13, T15, X8, E14
Coñecer e entender os principios da relaxación e da respiración, así coma coñecer os principais tipos de respiración e os métodos de relaxación fundamentais	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X8, X25, E14, E110
Coñecer e aplicar as principais técnicas psicolóxicas de autocontrol emocional	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E110
Favorecer unha actitude positiva, de afrontamento axeitado da ansiedade e o estrés en xeral, contribuíndo á mellora da calidade de vida do estudante, a través do estudo e aplicación das diversas técnicas de autocontrol emocional e corporal	T3, T6, T7, T13, T15, X8, X24, E14, E16
Coñecer as principais técnicas que favorecen os procesos de concentración e memorización durante o estudo e a interpretación musical diante dun público	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E110

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
O desenvolvemento tónico- postural	Aspectos fisiolóxicos do intérprete: patoloxías do aparato locomotor. Patoloxías do cantante e a súa prevención. O corpo e o instrumento. Ergonomía. Medidas de hixiene postural. Exercicios de concienciación e reeducación postural.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X8, X24, X25, E14, E110

O mecanismo do estrés	A fisioloxía humana e o estrés. A ansiedade escénica	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E10
O mecanismo respiratorio e a relaxación	O papel da respiración na ansiedade e na relaxación durante a interpretación. Tipos de respiración. Exercicios para o control da respiración. Fundamentos, indicacións e contraindicacións das técnicas de relaxación. Métodos e exercicios para o control da tonicidade muscular e a relaxación.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X8, X25, E14, E10
Autocontrol emocional, concentración e memoria	Visualización. Terapia racional emotiva. Técnicas que favorecen os procesos de concentración e memorización	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E10
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases teórico- prácticas (Exposicións teóricas, práctica individual e colectiva de diversos exercicios de control postural, relaxación, respiración, concentración, etc).	17		17
Traballo individual (Práctica de exercicios de control postural, relaxación, respiración, concentración, etc. Lectura de textos e comentarios críticos. Pescuda de información.)		41	41
Exame (Proba escrita teórico-práctica sobre os contidos da programación)	2		2
Total de sesións por cuadrimestre			19

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Exame escrito	Valorarase o coñecemento dos contidos recollidos na guía docente. Preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Nas preguntas tipo test a respostas falidas contarán negativamente.	TODAS	60%
Traballo persoal	Valorarase o coñecemento dos principais métodos de control emocional e corporal traballados no curso, así como o dominio das principais técnicas de autocontrol emocional e corporal. Valorarase a calidade dos traballos de curso (lectura de textos, comentarios críticos, resumos, etc.). *Só serán avaliados os traballos debidamente entregados en prazo e forma. O plaxio nos traballos suporá a no cualificación dos mesmos.	TODAS	40%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Dembro-)			
Exame escrito	Valorarase o coñecemento dos contidos recollidos na guía docente. Preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Nas preguntas tipo test a respostas falidas contarán negativamente.	TODAS	40%
Traballo persoal	Valorarase o coñecemento dos principais métodos de control emocional e corporal traballados no curso, así como o dominio das principais técnicas de autocontrol emocional e corporal. Valorarase a calidade dos traballos de curso (lectura de textos, comentarios críticos, resumos, etc.). *Só serán avaliados os traballos debidamente entregados en prazo e forma. O plaxio nos traballos suporá a no cualificación dos mesmos.	TODAS	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Valorarase o coñecemento dos contidos recollidos na guía docente mediante unha proba teórico-práctica que poderá conter comentarios de textos, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Nas preguntas tipo test a respostas falidas contarán negativamente.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Valorarase o coñecemento dos contidos recollidos na guía docente mediante unha proba teórico-práctica que poderá conter comentarios de textos, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. *Nas preguntas tipo test a respostas falidas contarán negativamente.	TODAS	100%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

NECESARIOS PARA A PREPARACIÓN DAS CLASES E O EXAME	COMPLEMENTARIA
✓ Conable, B. (2012). Lo que todo músico tiene que saber sobre el cuerpo. Editorial Laertes. ✓ García, R. (2015). Cómo preparar con éxito un concierto o audición. Ma non troppo ✓ López de la Llave, A. Y Pérez-Llantada, M.C. (2005). Psicología para intérpretes artísticos. Thomson. Madrid. ✓ Sardá, E. (2003): En forma. Ejercicios para músicos. Paidós.	✓ Ajuriaguerra, J. Ontogénesis de la postura. Yo y el Otro. Psicomotricidad. Revista de estudios y experiencias. Nº 45: 19-29. Madrid: CITAP, 1993. ✓ Alexander, Gerda. La Eutonía. Paidós. Barcelona, 1998. ✓ Bernstein, D.A. y Borkovec, T.D. Progressive Relaxation Training: a manual for the helping professions. Champaign. ILL: Research Press, 1973. ✓ Calais Germain, Blandine (2004). Anatomía para el Movimiento (tomo IV: El gesto respiratorio). Ed. La Liebre de Marzo. ✓ Conti, Gabriela (2007). Afinando las emociones Ed. Dunken. ✓ Drake, Jonathan. Postura sana. Ed. Martínez Roca. Barcelona, 1992. ✓ Dalia Cirujeda, G. (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos. Ediciones mundimúsica. Madrid. ✓ García, R. (2017). Entrenamiento mental para músicos. Ma non troppo ✓ Klöppel (2005). Ejercitación mental para músicos. Idea Books ✓ Labrador, F. J. El estrés: Nuevas técnicas para su control. Madrid: Temas de hoy, 1992. ✓ Labrador, F. J et al. Manual de técnicas de modificación y terapia de conducta. Pirámide, Madrid, 1993. ✓ Lapassade G. La Bioenergética. Ed Granica. Barcelona, 1978. ✓ Lowen A. Bioenergética. Ed. Diana. México, 1991. ✓ Richard Brennan. El Manual de la Técnica Alexander. Paidotribo, 1991. ✓ Richard Craze. La Técnica Alexander. Paidotribo, 1999. ✓ Speads, Carola, H. ABC de la respiración. Edaf. Madrid, 1980.